

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 337. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252799865248/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

NOTER

- (død 1667) og Hugues de Terlon (død o. 1690), hvis »Mémoires« udgaves henholdsvis 1676 og 1681-82.
- S. 323. *Moralske Fabler* udkom 1751, først bekostet af Forfatteren, derefter af Boghandler F. C. Mumme. Den tyske Oversættelse skyldtes J. A. Schöbe. – *løs Stil*, Prosa. – 5 nye *Comœdier* (5 er Lapsus for 6) blev sammen med »Don Ranudo« og »Artaxerxes« udgivet i 6. og 7. Bind af »Den danske Skueplads« (1753-54); alle er trykt i Bind VII. – *haabede, ventede. Laudatur etc.*, Juvenal 1, 74 »Probitas laudatur et alget«, Retskauffenhed roses, men fryser (fordi ingen tager sig af den).
- S. 324. *Plautus* (o. 254-184 f. Kr.), romersk Komediedigter. – *Aristofanes* (o. 448-o. 380 f. Kr.), attisk Komediedigter. – *Anledning*, Motivet, Emnet. – *Argumentet*, Indholdet, Emnet. – *Grimacer*, Optræden, Manerer. – *Materien*, Stoffet, Emnet. – *en Fransk Skribent*, Jean-François Regnard (1655-1709), fransk Lystspilforfatter, hvis Bearbejdelse af Plautus' Komedie var en haard Konkurrent til Holbergs.
- S. 325. *det gemene Beste* (dvs. det fælles Bedste), Undertitel til Komædien »Republiken«. – *hvoraf et Societet laborerer*, hvoraf et Samfund lider. – *Inclination*, Tilbojelhed, Lyst. – *højrøvede*, patetiske.
- S. 326. *dimitteret*, afskediget, ladet gaa. – *Eftertale*, kritisk Omtale. – *give sig paa Discretion*, overgive sig paa Naade og Unaade. – *Processen*, se Note til S. 315. – *tiltale*, sagsøge. – *udi ... mine Epistler*, Ep. 147, hvor Holberg skarpt kritiserer Domsafsigtelse ved Kommissærere. For ikke at vige fra sit Standpunkt gav han Afkald paa selv at udpege to Voldgiftsmænd, men forlangte at faa de samme Kommissærere som Modparten. Om denne Form for Rettergang, se Bind I, S. 244-45.
- S. 327. *Stil*, Skrift, Typer. – *Chagrin*, Ærgrelse, Harm. – *maadeligen*, med Maade. – *frequenterer*, besøger, kommer i. – *Collegium*, Raad; Holberg mener Universitetets Konsistorium. – *Omsorg for den Danske Skueplads*, se Note til S. 318.
- S. 328. *Docilité*, Lærvillighed, Lærenemhed. – *alamodisk*, à la mode, moderne. – *Proselyter*, Personer, der er gaaet over fra én Anskuelse (Tro) til en anden; Tilhængere. – *des Touches*, Destouches (1680-1754), fransk Komedieforfatter. – *Paroxysmus*, Lidenskab.
- S. 329. *Pilot*, Lods. – *caracteriserede*, som har Rang. – *Idrætter*, Handlinger. – *Spectakler*, Skuespil.
- S. 330. *Laudatur et alget*, se Note til S. 323. – *contribueret*, bidraget. – *Præsentationer*, sceniske Arrangementer. – *den Borgerlige Edelmand* og *den Indbildte Syge*, Komædier af Molière, opført baade paa Lille Grønnegade-Scenen og den genoprettede Skueplads. – *ikke kand ansees uden*, kun kan regnes for. – *par*